

NORGES HØYESTERETT

Den 6. juli 2016 ble det av Høyesteretts ankeutvalg bestående av dommerne Matningsdal, Bull og Bergsjø i

HR-2016-01507-U, (sak nr. 2016/1206), sivil sak, anke over kjennelse:

Green Living Lilletvedt AS

(advokat Kristian Saga)

mot

D. Steinboch Advisory Group AB
Lennerstrand Art & Vision AB
B. Blomgren Forvaltning AB
Victory Life & Pension Assurance Co. Ltd.
Q43 Company AB
Göte W. Swen AB

A

Orust Kyrkliga Samsällighet

B

Anea Gemensam Pensionstiftelse

Varuhuset Flygfyren AB

C

D

E

F

G

H

(advokat Gunhild Buestad)

avsagt slik

K J E N N E L S E :

- (1) Saken gjelder en videre anke over lagmannsrettens sakskostnadsavgjørelse og reiser særlig spørsmål om lagmannsrettens tolking av hva som er "nødvendige kostnader ved saken" er riktig, jf. tvisteloven § 20-5.

- (2) Hovedsaken for Kristiansand tingrett gjaldt krav fra D. Steinboch Advisory Group AS, Lennerstrand Art & Vision AB, B. Blomgren Forvaltning AB, Victory Life Pension Assurance Co, Q43 Company AB, Göte W. Swen AB, A, Orust Kyrkliga Samsällighet, B, Anea Gemensam Pensionsstiftelse, Varuhuset Flygfyren AB, C, D, E, F, G og H mot Green Living Lilletvedt AS om tilbakebetaling av lån, renter/forsinkelsesrenter, krav om erstatning for valutatap, forvaltningsprovisjon, forsinkelsesrenter på misligholdt forvaltningsprovisjon, utenrettslige sakskostnader og sakskostnader.
- (3) Kristiansand tingrett avsa 8. desember 2015 dom med slik slutning:

"1. Green Living Lilletvedt AS dømmes til å betale i norske kroner

Lennerstrand Art & Vision AB	kr	612 537,90	med tillegg av	10,5 %	rente
B. Blomgren Forvaltning AB	kr	654 551,01	med tillegg av	13,0%	rente
D	kr	1 178 861,54	med tillegg av	13,0%	rente
E	kr	327 461,54	med tillegg av	13,0%	rente
Q43 Company AB	kr	654 923,08	med tillegg av	13,0%	rente
F	kr	388 764,51	med tillegg av	13,0 %	rente
G	kr	647 940,85	med tillegg av	13,0 %	rente
D. Steinboch Advisory Group AB	kr	909 839,72	med tillegg av	13,0 %	rente
Göte W Swen AB	kr	1 308 603,84	med tillegg av	13,0 %	rente
A	kr	631 553,55	med tillegg av	13,0 %	rente
Orust Kyrkliga Samsällighet	kr	633 089,51	med tillegg av	13,0 %	rente
Moner Gemensam Pensionsstiftelse	kr	2 006 143,54	med tillegg av	13,0 %	rente
B	kr	1 299 664,59	med tillegg av	13,0 %	rente
Varuhuset Flygfyren AB	kr	746 293,79	med tillegg av	13,0 %	rente
C	kr	1 000 999,80	med tillegg av	13,0 %	rente
H	kr	320 555,31	med tillegg av	13,0 %	rente

på hovedstolen fra 19. november 2015 frem til betaling skjer, mot at pantobligasjon i gnr. 47, bnr. 148, datert 4. juli 2015 med DLP Captial AB som panthaver, slettes senest samtidig. Beløpet forfaller til betaling to uker etter forkynning av dommen.

2. Green Living Lilletvedt AS dømmes til å betale D. Steinbock Advisory Group AB forvaltningshonorar med kr. 443 018,31 med tillegg av lovens forsinkelsesrente på hovedstolen, NOK 358,574,60 fra 08.12.2015 og frem til betaling skjer. Beløpet forfaller til betaling to uker etter forkynning av dommen.
3. Green Living Lilletvedt AS dømmes til å betale til saksøkerne ved advokat Buestad sakens kostnader med kr. 1 209 102, – med tillegg av lovlig rente fra oppfyllelsesfristen til betaling skjer. Beløpet forfaller til betaling to uker etter forkynning av dommen."

- (4) Green Living Lilletvedt anket tingrettens sakskostnadsavgjørelse – slutningens punkt 3 – til Agder lagmannsrett. D. Steinboch Advisory Group mfl. innga tilsvaer, og nedla påstand om at anken måtte forkastes.
- (5) Agder lagmannsrett avsa 25. april 2016 kjennelse med slik slutning:

"1. Anken forkastes.

2. I sakskostnader for lagmannsretten betaler Green Living Lilletvedt AS NOK 63 250 – sekstitretusentohundreogfemti – til D. Steinbock Advisory Group AB mfl. v/advokat Gunhild Buestad, Oslo innen 2 – to – uker fra forkynnelse av denne kjennelse."

- (6) Green Living Lilletvedt AS har anket til Høyesterett over lagmannsrettens lovtolking og saksbehandling.

- (7) I korte trekk er det gjort gjeldende at lagmannsretten gir uttrykk for feil forståelse av tvisteloven § 20-5 når det er tilkjent erstatning for salærutgifter til advokat, samt for godtgjørelse til partsrepresentant, som knytter seg til arbeid som ble utført før utarbeidelse av stevning.
- (8) Det er videre anført at kjennelsen lider av saksbehandlingsfeil i form av mangelfull begrunnelse. Lagmannsretten har tilkjent sakskostnader i strid med hovedregelen i tvisteloven § 20-5, og det må derfor gis en særskilt begrunnelse for rettsanvendelsen. Slik begrunnelse er ikke gitt.
- (9) Det er nedlagt slik påstand:
1. Lagmannsrettens kjennelse oppheves.
 2. Green Living Lilletvedt tilkjennes sakens omkostninger."
- (10) *D. Steinboch Advisory Group mfl.* har anført at lagmannsrettens lovtolkning og saksbehandling er korrekt. Det er gjort gjeldende at anken må forkastes og at det tilkjennes sakskostnader for Høyesterett.
- (11) *Høyesteretts ankeutvalg* bemerker:
- (12) Anken er en videre anke over en sakskostnadsavgjørelse. Ankeutvalgets kompetanse er da begrenset etter så vel tvisteloven § 20-9 tredje ledd som tvisteloven § 30-6, jf. § 20-9 første ledd.
- (13) I denne saken er det tilkjent full erstatning for sakskostnader. Etter tvisteloven § 20-5 første ledd skal sakskostnadsbeløpet dekke "alle partens nødvendige kostnader ved saken som ikke særlige regler gir grunnlag for å unnta".
- (14) Av tingrettens dom fremgår det at det er tilkjent 356 444 kroner som dekning for advokatsalær fram til inngivelse av stevning i saken. Dette omfatter totalt 162 timer. Videre er det tilkjent 100 000 kroner for den ene partens arbeid med saken samt et ytterligere beløp til dekning av utgifter til en svensk advokat.
- (15) I Ot.prp. nr. 51 (2004–2005) side 447 uttales følgende om hvilke utgifter som kan kreves dekket som sakskostnader etter tvisteloven § 20-5:
- "Kriteriet 'ved saken' tilkjennegir at det bare er kostnader i anledning av rettssaken som kan kreves erstattet. Avgrensningen må foretas på tilsvarende måte som etter tvistemålsloven § 176 første ledd første punktum, jf. 'med saken'. Som et utgangspunkt vil alle kostnader fra og med utarbeidelse av stevning omfattes, men også øvrige kostnader som har vært nødvendige i forbindelse med utarbeidelsen av stevningen omfattes. Undersøkelser, forliksdrøftelser og arbeid med den forvaltningsmessige behandling av saken så langt det er kommet til nytte i rettssaken, faller inn under kriteriet 'ved saken'. Gjeldende rett om dette videreføres."**
- (16) "Nødvendige kostnader ved saken" kan altså etter omstendighetene også omfatte utgifter som er pådratt før utarbeidelsen av stevningen. Forutsetningen er at det aktuelle arbeidet "er kommet til nytte i saken". Om hvilke utgifter som kan være aktuelle å erstatte vises det til Schei mfl.: *Tvisteloven kommentarutgave*, andre utgave side 723–725 og *Skoghøy: Tvisteløsning*, andre utgave side 1291 flg.

- (17) Før ankeutvalget går nærmere inn på lagmannsrettens kjennelse, nevnes at lagmannsretten fant tingrettens begrunnelse for omkostningskravets størrelse noe knapp. Under henvisning til tvisteloven § 20-9 tredje ledd tredje punktum vurderte lagmannsretten selv størrelsen på omkostningene, og kom til samme resultat som tingretten.
- (18) Stevning i saken ble uttatt 29. juni 2015. Om hva som skjedde forut for stevningen heter det i lagmannsrettens kjennelse:
- "Lagmannsretten viser her til at långiverne erfarte at låntakeren GLL misligholdt sine forpliktelser fra første stund. Det første terminforfall for renter var 30. juni 2012. Dette ble misligholdt. Det samme skjedde ved neste forfall tre måneder etter. Allerede på sensommeren/tidlig høst 2012 tok långiverne kontakt med vedkommende norske advokat, som er dagens prosessfullmektig for långiverne og Steinbock AB. Det har fra dette tidspunkt vært utført arbeid for å sikre og inndrive kravet, herunder kontakt med låntakers representanter og advokater. Det har vært ført forliksforhandlinger, selv om det ikke har ført frem. Videre har det vært utført vanlige oppgaver etter tvisteloven kapittel 5. Tatt i betraktning långivers holdning til lånekravet helt frem til få dager før hovedforhandling i tingretten, har det naturlig nok medgått mye arbeid og mye tidsbruk for långiverne. Kostnader i tilknytning til et ikke gjennomført tvangssalg av den pantsatte eiendom er ikke medtatt i kostnadsoppgaven her."**
- (19) I dette sitatet har ikke lagmannsretten foretatt noen nærmere vurdering av i hvilken utstrekning arbeid utført i mer enn 2 ½ år forut for stevningen "er kommet til nytte i saken". Det samme gjelder for det beløpet som er tilkjent til dekning av partens egne utgifter og for utgifter til en svensk advokat. Dette er en saksbehandlingsfeil som medfører at lagmannsrettens kjennelse må oppheves, jf. tvisteloven § 30-3 første ledd jf. § 29-21 andre ledd bokstav c.
- (20) Ankeutvalget har kommet til at også tingrettens dom, domsslutningen punkt 3, må oppheves. Utvalget nøyer seg med å vise til at tingretten uttaler at "[a]lt arbeid som advokat Buestad har hatt med saken anser retten at har vært for å søke å sikre den kapital som låntakerne hadde ytt til GLL". Dette viser at heller ikke tingretten har vurdert om omkostninger påløpt forut for stevningen "er kommet til nytte i saken". Heller ikke for de øvrige utgiftene som er omtalt foran, er det foretatt en slik drøftelse. Ankeutvalget har etter dette kommet til at tingretten, som har størst innsikt i saken, bør behandle sakskostnadsspørsmålet på ny, jf. tvisteloven § 30-15 andre ledd.
- (21) Anken har ført fram, og Green Living Lilletvedt AS tilkjennes sakskostnader for Høyesterett. Advokat Saga har oppgitt at han vil avkreve sin klient salær med 19 125 kroner inkludert merverdiavgift, som tilkjennes. I tillegg kommer rettsgebyr med 6 150 kroner slik at samlet omkostningsbeløp settes til 25 275 kroner.
- (22) Kjennelsen er enstemmig.

SLUTNING :

1. Lagmannsrettens kjennelse og tingrettens dom, domsslutningen punkt 3, oppheves.
2. I sakskostnader for Høyesterett betaler D. Steinboch Advisory Group AB, Lennerstrand Art & Vision AB, B. Blomgren Forvaltning AB, Victory Life & Pension Assurance Co. Ltd., Q43 Company AB, Göte W. Swen AB, A, Orust Kyrkliga Samsällighet, B, Anea Gemensam Pensionstiftelse, Varuhuset Flygfyren AB, C, D, E,

F, G og H en for alle og alle for en 25 275 – tjuefemtusentohundreogsyttifem – kroner til Green Living Lilletvedt AS innen 2 – to – uker fra forkynnelsen av denne kjennelsen.

Henrik Bull
(sign.)

Magnus Matningsdal
(sign.)

Per Erik Bergsjø
(sign.)

Riktig utskrift: